

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Sect. II. Inquiruntur quædam circa naturam Prædestinationis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

II. Prædestinatio laic sum- ta idem est ac decretū.

In præsentī tamen Prædestinationem non pro quocunque decreto sumimus, ut interdum sumi solet; hoc namque sensu, etiam impiorum ob fecera prævisa ad pœnas æternas destinatio dicitur Prædestinatio. Sic tom. 3. loquitur S. Augustinus in Enchirid. cap. 100. ubi quosdam ait à Deo prædestinatos esse ad pœnam, alios verò benignè prædestinatos ad gratiam. Quo etiam modo prædestinationem accipit S. Fulgentius & alii, eamque electis iuxta & reprobis faciunt communem. Omnia denique, præter mala culpæ hoc sensu sub nomine prædestinationis comprehenduntur; circa peccata enim nullum habet Deus decretum ea faciendi, sed tantum præscientiam; imò ea prohibet, & tantum permittit.

III. Scribitur acce- pra Prædestinatio quid significet.

Hic ergo strictiùs loquimur de Prædestinatione, pro æterna scilicet rationalis creature ad beatitudinem destinatione efficaci, mediiorumque ad hunc effectum conducentium præparatione. De hac Prædestinatione loquitur Apostolus ad Roman. 8. v. 29. Quos præscivit, & prædestinavit conformes fieri imaginis filii sui; ut sit ipse primogenitus in multis fratribus. Quos autem prædestinavit, hos & vocavit: & quos vocavit, hos & justificavit; quos autem justificavit, illos & glorificavit. Hoc sensu Prædestinationem ut plurimum usurpant Theologi communi illa divisione, qua prædestinatos distinguunt à præscitis seu reprobis, eosque esse aiunt qui salutem ac beatitudinem re ipsa sunt adepturi; hos verò, qui minime.

Quo pacto differant prædestinati & præsciti.

IV. Ut autem hæc veritas magis innotescat, proximæque posita Prædestinationis acceptio clarius intelligatur: querendum, quis sit adæquatus & completus Prædestinationis terminus. Ockamus, Gabriel, & alii apud P. Vasquez hic, Disp. 89. num. 10. & 58. Prædestinationis terminum aiunt esse solam gloriam. Sed contra, Apostolus enim vocationem & justificationem sæpè docet spectare ad Prædestinationem; ergo non solam gloriam vult esse terminum Prædestinationis. Deinde ad Ephesios primo, v. 5. ait, Prædestinavit nos in adoptionem filiorum: hæc autem adoptio fit per gratiam; per hanc enim efficiuntur filii Dei adoptivi. Hoc etiam probant ea quæ statim ex S. Augustino, S. Thoma, & aliis producemus.

Volunt aliqui terminum Prædestinationis esse solam gloriam.

V. Alii itaque econtrariò affirmant terminum Prædestinationis esse solam gratiam: ita Durandus in 1. dist. 41. q. 1. Vasquez 1. p. d. 89. num. 59. & alii Cui etiam sententiæ non parum favet S. Augustinus lib. de bono perseverantiæ, cap. 14. dum Prædestinationem hoc modo definit. Prædestinatio est præscientia, & præparatio beneficiorum Dei, quibus certissimè liberantur, quicumque liberantur. Eandemque aiunt esse sententiam D. Thomæ.

Alii contra solam gratiam esse aiunt terminum Prædestinationis.

VI. Cæterum gloriam à termino Prædestinationis excludi non posse, videtur manifestum: Apostolus enim ad Roman. 9. v. 23. sic habet: Ut ostenderet divitiis gloriæ suæ in vasa misericordiæ, quæ præparavit in gloriam. Actorum etiam 13. v. 48. dicitur: Crediderunt quotquot erant præordinati ad vitam æternam. Et hoc apertè probat communis illa doctrina Patrum ac Theologorum, quæ prædestinatos in hoc distinguunt à reprobis, quòd scilicet illi efficaciter electi sint ad gloriam; hi verò ad eam efficaciter non sint electi. Hoc amplius probabitur infra, num. 8. & nono.

Gloria excludi nequit à termino Prædestinationis.

VII. Dicendum itaque in termino Prædestinationis nec gratiam solam, nec solam gloriam, sed utramque simul comprehendè, & unum terminum illius adæquatam constituere. Hoc inprimis probatum est rejectione aliarum opinionum; si enim termi-

Gratia & gloria simul unum terminum Prædestinationis constituant.

nus Prædestinationis non sit tantum gloria, ut n. 4. ostendimus contra primæ sententiæ auctores, nec tantum gratia, ut num. 5. & 6. probatum est contra assertores secundæ, constat manifestè Prædestinationem includere utramque.

Deinde hoc idem ostenditur ex S. Augustino lib. de correptione & gratiâ cap. 9. ubi loquens S. Doctor de Prædestinatis: Nullus, inquit, coram Deo è bono in malum mutatus fuit hanc vitam, quoniam sic est ordinatus, & ideo Christo datus, ut non pereat, sed habeat vitam æternam. Hoc idem affirmat Sanctus Fulgentius lib. 1. ad Monimum, cap. 8. & 10. Propterea, inquit, omnia & vocationis initia, & justificationis augmenta, & glorificationis præmia in prædestinatione semper Deus habuit. Idem apertè tradit S. Thomas in 1. dist. 40. q. 1. art. 2. Prædestinatio, inquit, est præparatio gratiæ in presenti, & gloriæ in futuro. Deinde hic, q. 23. a. 1. ad tertium, & q. 24. expressè affirmat prædestinationem esse ad vitam æternam, & gloriam. Hac etiam q. 23. a. 1. corp. sic habet: Ratio transmissionis creature rationalis in finem vitæ æternæ, prædestinatio nominatur. In eadem etiam questione a. 2. corpore sic habet: Prædestinatio est quadam ratio ordinis aliquorum in salutem æternam. Quæ apertè arguere videntur, tam gratiam, quam gloriam in termino prædestinationis includi.

VIII. Hoc idem ostenditur auctoritate Patrum.

Hoc etiam probat illud Apostoli ad Romanos 8. v. 29. Nam quos præscivit, & prædestinavit conformes fieri imaginis filii sui: quod frustra quis vel ad gratiam solam, vel solam gloriam retulerit. Tandem Concilium Tridentinum sess. 6. can. 17. Prædestinationem ad vitam appellat: docet ergo ad Prædestinationem gloriam etiam spectare, in quo tamen est præcipua difficultas, & non solam gratiam.

IX. Idem asserit Apostolus & Concilium Trid. quod gloriam.

Quando itaque S. Thomas dicere videtur Prædestinationem spectare gratiam, loquitur de Prædestinatione inadæquatè sumptâ; de mente enim ipsius, quando agit de Prædestinatione completè acceptâ satis constat ex numero octavo. Nec etiam urget, quod ex S. Augustino afferebatur num. 5. ubi Prædestinationem definiens ait: Prædestinatio est præscientia, & præparatio beneficiorum Dei, quibus certissimè liberantur, quicumque liberantur: hoc, inquam, non urget: dum enim S. Doctor ait eam esse præparationem beneficiorum, non excludit gloriam, quæ haud dubiè in præcipuis est beneficiis computanda: quod confirmatur ex verbis immediatè sequentibus, quibus certissimè liberantur, quicumque liberantur; nec enim homo est plene & perfecte à miseriâ liber, donec æternam salutem consequatur; & ut loquitur Apostolus, liberetur à servitute corruptionis, in libertatem gloriæ filiorum Dei. Unde hoc D. Augustini dictum confirmat potius nostram sententiam; præparatio enim beneficiorum, non solam gratiam complectitur, nec solam gloriam, sed utramque.

X. Explicatio S. Augustini & S. Thomæ circa terminum Prædestinationis.

SECTIO SECUNDA.

Inquiruntur quedam circa naturam Prædestinationis.

QUÆRES primò, quos actus postulet prædestinatio, intellectuæne, an voluntatis, an utriusque? Hæc de eodem modo discurrendum, sicut supra, Disp. 37. sect. 1. num. præcipuè septimo procedendum diximus de providentiâ; & actus scilicet

L. Prædestinatio in actu intellectuæne includit, quædam voluntatiæ.

Requiritur
scientia
naturalis, &
media.

Includitur
etiam scientia
visionis.

II. Quid ex parte
voluntatis
Dei requiritur ad
Prædestinationem.

III. Non homines tantum
prædestinati
sunt, sed
etiam Angeli.

IV. Quomodo
Prædestinatio
differat à Providentia.

V. Imperium
practicum
non spectat
ad Prædestinationem.

VI. Prædestinatio non lædit
libertatem.

scilicet intellectus requirere, & voluntatis. Ex parte intellectus requiritur in primis scientiam simpliciter intelligentiam, per quam, & gloria, & media ad illius adeptionem conducentia repræsententur ut possibilia. Deinde necessaria ad Prædestinationem est scientia conditionata, quæ perfectè sciat Deus quid in quibuscunque circumstantiis factura sit creata voluntas, ut eam certò ad finem dirigat, ac de rationali creaturâ suavitè secundum providentiæ leges disponat: si enim scientia media, seu conditionata necessaria sit ad communem providentiam, ut supra ostensum est, disp. 37. sect. 5. 6. 7. & 8. à fortiori necessaria est ad Prædestinationem, ut ibidem declaratum est sect. 5. & sequentibus. Tandem requiritur scientia visionis, utpote ad quam varii actus Prædestinationis in Deo consequuntur, ut postea videbimus.

Ex parte autem voluntatis requiritur, ut & finem hunc & media velit Deus prædestinatis, modo in sequentibus declarando. Id verò notandum, hanc Dei voluntatem, seu Prædestinationem; ad bona tantum extendi; nec enim alia prædestinat Deus, quam dona sui: quæ de causâ dixit S. Augustinus loco sectione præcedente citato, Prædestinationem esse præparationem beneficiorum, gloria scilicet, & gratiæ seu auxiliorum, per quæ à peccato originali tanquam à termino à quo, ad beatitudinem, seu visionem beatificam electi perducuntur.

In illâ ergo definitione Prædestinationis. Est præscientia & præparatio beneficiorum Dei, quibus certissime liberantur, quicunque liberantur, loqui peculiariter videtur S. Augustinus de Prædestinatione hominum: ut enim notat S. Thomas hic, q. 23. a. 1. ad tertium, Angeli etiam fuerunt prædestinati, qui tamen nunquam peccarunt, nec fuerunt miseri. Ad Prædestinationem itaque ut sic non requiritur, ut quis fuerit in peccato, vel miseriâ, ut ibidem advertit S. Thomas. Dicit tamen possunt, etiam ii qui nunquam peccarunt, liberari, quatenus per præparationem gratiæ & auxiliorum, ita præveniuntur, ac præservantur, ut peccata vitantes consequantur beatitudinem.

Quæres secundò: quo pacto Prædestinatio differat à Providentiâ? Variæ inter utramque differentiæ recensitæ sunt supra, disp. 37. sect. 4. num. sexto, quas opus non est hic repetere.

Quæres tertio: utrum imperium illud practicum, Fac Hoc à nonnullis appellatum, spectet ad Prædestinationem? Respondetur negativè: sicut enim supra, disputatione illâ 37. sect. 1. num. 5. contra P. Granado & alios ostendi hujusmodi imperium non esse de ratione Providentiæ, ita hic dico non esse de ratione Prædestinationis.

Quæres quartò: quo modo Prædestinatio, cum sit efficax, non lædat libertatem? Respondetur nihil hac in re esse singulare in Prædestinatione, quod non sit in Providentiâ: quare eodem modo hic respondendum, sicut Disp. 37. sect. 3. num. 2. ad eandem quæstionem responsum est circa providentiam, ubi ostendimus per eam non lædi libertatem.

Quæres quintò: in quo præscientia differat à prædestinatione. Respondetur, si præscientia late sumatur pro scientia visionis, qua Deus ab æterno ea omnia novit, quæ in quacunque differentiâ temporis sunt futura, latius patet præscientia quam prædestinatio; hæc enim ut num. 2. dictum est, bonorum tantum est, illa bonorum juxta & malorum: peccata enim præscit Deus, non prædestinat. Ad quam rem appositè S. Leo Epistola 9. ad Petrum Antiochenum: Credo, inquit, Deum prædestinasse solum bonas præscivisse verò bona malaque. Imò, licet strictius adhuc sumatur præscientia, nempe pro scientia approbationis, qua Deus bona tantum scire dicitur, juxta illud Nescio vos, &c. quo sensu est genus in definitione Prædestinationis à S. Augustino tradita, Prædestinatio est præscientia & præparatio beneficiorum Dei, &c. Latius tamen, etiam hoc modo accepta patet, quam prædestinatio; ad omne enim illud, quod Deus facit (quod non potest non esse bonum) extenditur: Prædestinatio verò illos tantummodo effectus spectat, qui peculiari aliqua ratione ad electorum salutem ordinantur.

Quæres sextò: quo pacto differant dilectio & electio. Respondetur cum P. Suarez libro primo de Prædestinatione cap. undecimo, numero septimo. Erice hic, Disputatione vigesima-secundâ, n. 44. Tannero prima parte, Disp. tertia, quæst. secunda, dubio tertio, num. sexto & septimo, nec in re discrepat P. Arriaga hic, Disput. 34. sect. prima, num. 2. Respondetur, inquam, dilectionem esse quid absolutum, electionem vero quid respectivum, & connotare plures. Si ergo unicus tantummodo esset, cui Deus vellet gloriam, verè cum diligeret, cum vellet ei bonum, in quo situs est conceptus amoris, sicque propriissimè denominaretur dilectus, non tamen electus; eligere enim idem sonat, ac unum aut plures ab aliis seligere, seu aliis relictis, uni aut pluribus velle beatitudinem: qui proinde, hoc ipso, non dilecti tantum vocantur, sed etiam electi. Electio ergo in recto dicit dilectionem, seu ut Deus alicui velit beatitudinem, in obliquo connotat negationem similis volitionis respectu alterius: unde ad electionem requiruntur saltem duæ personæ, quarum una assumatur, altera relinquatur.

Quo sensu autem D. Thomas hic, q. 23. a. 4. dicat dilectionem & electionem antecedere Prædestinationem, dicitur postea. Ideo autem ibidem ait dilectionem esse ratione nostra priorem electione, quia dilectio est simplex; electio quodammodo composita; electio quippe ut diximus præter dilectionem, seu volitionem dandi gloriam uni, connotat negationem similis dilectionis, seu voluntatis dandi gloriam alteri, ac proinde est quid concretum, atque ex dilectione & negatione illa aliquo modo coalescit, sicque dilectio est quid simplicius, simpliciora autem sunt priora; qua de causâ, secundum Philosophos, in omni composito partes sunt prioræ toto.

VII. Præscientia & prædestinatio quomodo differant.

Scientia approbationis latius patet, quam Prædestinatio.

VIII. Dilectio & electio quomodo ratione inter se distinguantur.

Non omnis dilectus, est necessarid electus.

Ad electionem, saltem duæ personæ requiruntur.

IX. Quadam alia de mltis S. Thomæ circa dilectionem, & electionem.

Simpliciora sunt priora.